

Interreg

Co-funded by
the European Union

IPA ADRION

RES2FIRE

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ

Περίοδος 2: 1/1/2025 – 30/6/2025

Πακέτο Εργασίας 1

Τυποποίηση διαδικασιών και εναρμόνιση δεδομένων για τη χαρτογράφηση κινδύνου
δασικών πυρκαγιών

Δραστηριότητα 1.2

Αναγνώριση, επιλογή και εναρμόνιση των μεταβλητών του Χάρτη Κινδύνου Πυρκαγιάς

Παραδοτέο 1.2.1

Έκθεση για την τυποποίηση διαδικασιών και την εναρμόνιση δεδομένων για τη
χαρτογράφηση κινδύνου πυρκαγιάς

Υποπαραδοτέο: Προστατευόμενες περιοχές στο Δήμο Μαραθώνος

PP3 AVMap

Project full title:	Models and Tools for Enhancing the Resistance and the Resilience to Wildfire in Natural Protected Areas and Wildland-Urban Interfaces
Project acronym:	RES2FIRE
Program priority:	Supporting a greener and climate resilient Adriatic-Ionian region
Specific objective:	SO 2.1: Enhancing resilience to climate change, natural and man-made disasters in the Adriatic-Ionian region

Το παρόν έχει παραχθεί με τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το περιεχόμενο του εγγράφου αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της AVMap GIS A.E. και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντανακλά τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και/ή των αρχών του Προγράμματος IPA ADRION.

Περιεχόμενα

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
2	NATURA 2000 ΠΕΡΙΟΧΕΣ.....	7
3	ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ	10
4	ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ.....	12
5	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	14

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα αποτελείται από 446 χερσαίες και θαλάσσιες περιοχές, συνολικής έκτασης 67.648 km². Συγκεκριμένα, 215 περιοχές έχουν χαρακτηριστεί ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ), 181 ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), 24 ως ΕΖΔ και ΖΕΠ, 24 ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ), και 2 ως ΤΚΣ και ΖΕΠ (ΡΑΦ 2021–2027). Ο Δήμος Μαραθώνα ανήκει στην Περιφέρεια Αττικής, όπου το δίκτυο Natura 2000 καλύπτει τόσο χερσαίες όσο και θαλάσσιες περιοχές. Οι χερσαίες προστατευόμενες περιοχές στην Αττική περιλαμβάνουν 202 km² χαρακτηρισμένα ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) και 200 km² ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), με 149 km² να επικαλύπτονται από τον χαρακτηρισμό τόσο ΤΚΣ όσο και ΖΕΠ. Η συνολική χερσαία έκταση Natura 2000 ανέρχεται σε 441 km². Όσον αφορά την προστασία της θαλάσσιας περιοχής, η Αττική περιλαμβάνει 117 km² θαλάσσιων ΤΚΣ και 490 km² θαλάσσιων ΖΕΠ. Ωστόσο, δεν υπάρχει περιοχή ταυτόχρονης επικάλυψης ΤΚΣ/ΖΕΠ. Η συνολική θαλάσσια έκταση του δικτύου Natura 2000 στην Αττική ανέρχεται σε 595 km². Το 5% της χερσαίας έκτασης είναι χαρακτηρισμένο ως ΤΚΣ, το 5% ως ΖΕΠ και το 4% ως ταυτόχρονα ΤΚΣ/ΖΕΠ, οδηγώντας σε συνολική κάλυψη του 12% της χερσαίας έκτασης από το δίκτυο Natura 2000 (Πίνακας 1).

Περιοχή	Χερσαία ΤΚΣ	Χερσαία ΖΕΠ	Χερσαία ΤΚΣ/ΖΕΠ	Χερσαία Natura 2000	Θαλάσσια ΤΚΣ	Θαλάσσια ΖΕΠ	Θαλάσσια ΤΚΣ/ΖΕΠ	Θαλάσσια Natura 2000	% ΤΚΣ	% ΖΕΠ	% ΤΚΣ/ΖΕΠ	% Natura 2000
Αττική	202 km ²	200 km ²	149 km ²	441 km ²	117 km ²	490 km ²	0 km ²	595 km ²	5%	5%	4%	12%
Σύνολο Ελλάδας	20.122 km ²	26.014 km ²	1.981 km ²	36.233 km ²	12.115 km ²	7.074 km ²	3.583 km ²	22.626 km ²	15 %	20 %	2%	26%

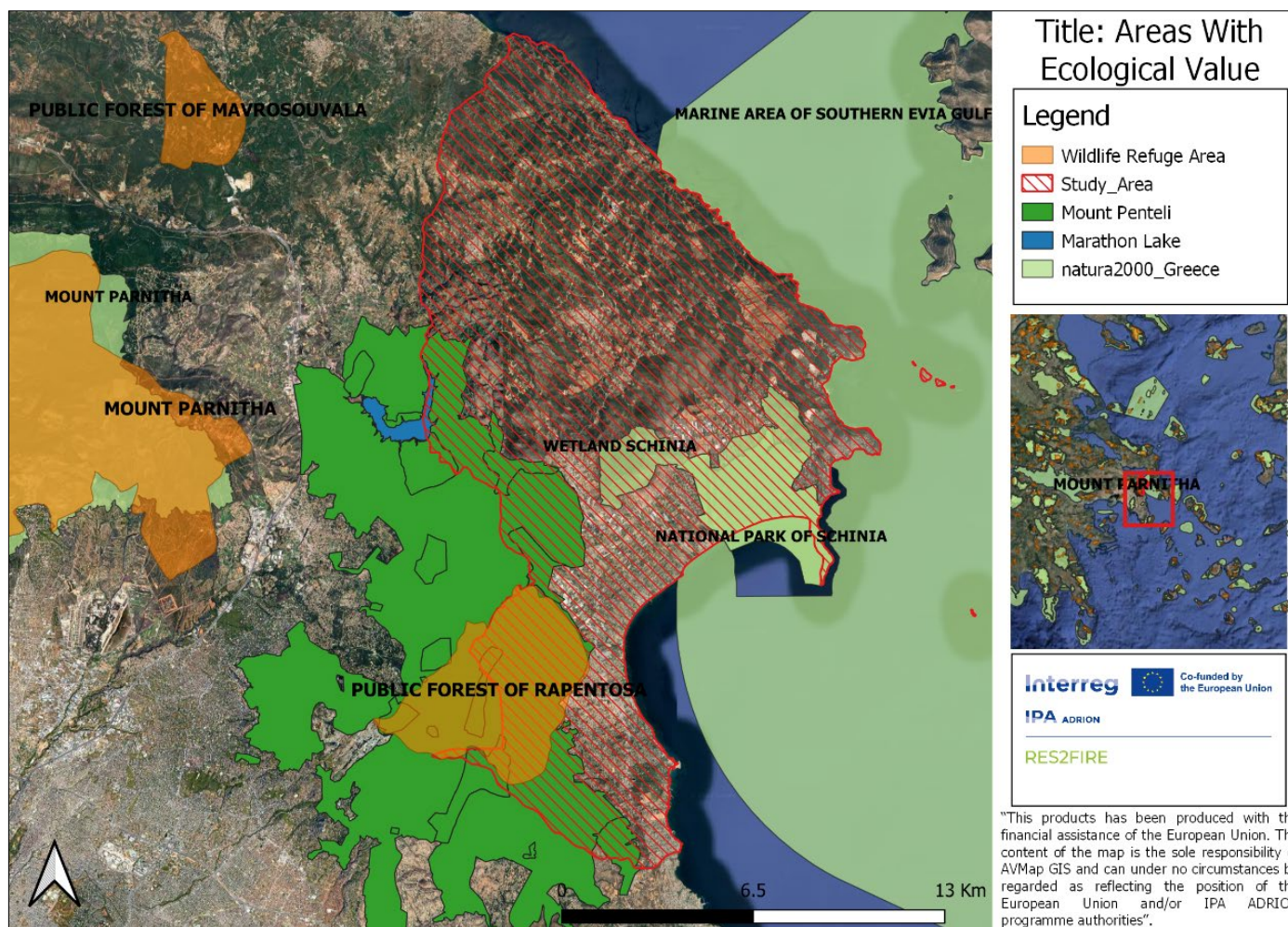
Πίνακας 1 (Source: PRIORITISED ACTION FRAMEWORK FOR NATURA 2000 in Greece)

Ο Δήμος Μαραθώνα αποτελεί μια τυπική ζώνη διεπαφής δασικών και αστικών εκτάσεων (Wildland-Urban Interface – WUI), που χαρακτηρίζεται από μικτή κάλυψη γης με δασικές εκτάσεις και οικιστική ανάπτυξη. Εντός και κοντά στα όριά του βρίσκονται αρκετές περιοχές υψηλής οικολογικής αξίας, όπως συνοψίζονται στον Πίνακα 2.

Εθνικό Πάρκο	Natura 2000	Καταφύγια Άγριας Ζωής	Άλλες Περιοχές
Όρος Πάρνηθα	Όρος Πάρνηθα GR3000001	Όρος Πάρνηθα	Λίμνη Μαραθώνα
	Υγρότοπος Σχοινιά GR30000016	Δημόσιο Δάσος Μαυροσουβάλας K398	Όρος Πεντέλη
	Σχοινιάς – Εθνικός Δρυμός GR3000003	Δημόσιο Δάσος Ραπεντώσας K407	

	Θαλάσσια περιοχή Ν. Ευβοϊκού Κόλπου GR2420016		
	Βραυρώνα – Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη GR3000004		

Πίνακας 2. Περιοχές με οικολογικό ενδιαφέρον εντός ορίων και πλησίον της περιοχής μελέτης

Εικόνα 1. Χάρτης περιοχών με οικολογικό ενδιαφέρον (Πορτοκαλί: Καταφύγια άγριας ζωής, Διακεκομμένη: Περιοχή μελέτης, Πράσινο σκούρο: Βουνό Πεντέλης, Πράσινο: Περιοχές NATURA, Μπλε: Λίμνη Μαραθώνα)

2 NATURA 2000 ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Κοντά και εντός των ορίων της περιοχής μελέτης βρίσκονται 4 σημαντικές περιοχές ως προς την οικολογική τους αξία (Πίνακας 3 και Εικόνα 2).

ΟΡΟΣ ΠΑΡΝΗΘΑ Χώρα: Ελλάδα (GR3000001) Τύπος: Προστατευόμενη περιοχή βάσει των Οδηγιών για τα Πτηνά και τους Οικοτόπους Έκταση: 149,22 km² Ημερομηνία θεσμοθέτησης: Οκτώβριος 1987 Προστατευόμενα είδη ΕΕ: 15 Προστατευόμενοι οικότοποι ΕΕ: 6	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΣΧΟΙΝΙΑ Χώρα: Ελλάδα (GR3000016) Τύπος: Προστατευόμενη περιοχή βάσει της Οδηγίας για τα Πτηνά Έκταση: 20,94 km² Ημερομηνία θεσμοθέτησης: Μάρτιος 2010 Προστατευόμενα είδη ΕΕ: 102 Προστατευόμενοι οικότοποι ΕΕ: 0
ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΣΧΟΙΝΙΑ – ΜΑΡΑΘΩΝΑ Χώρα: Ελλάδα (GR3000003) Τύπος: Προστατευόμενη περιοχή βάσει της Οδηγίας για τους Οικοτόπους Έκταση: 13,32 km² Ημερομηνία θεσμοθέτησης: Ιούλιος 2002 Προστατευόμενα είδη ΕΕ: 6 Προστατευόμενοι οικότοποι ΕΕ: 20	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΝΟΤΙΟΥ ΕΥΒΟΪΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ Χώρα: Ελλάδα (GR2420016) Τύπος: Προστατευόμενη περιοχή βάσει της Οδηγίας για τα Πτηνά Έκταση: 521,62 km² Ημερομηνία θεσμοθέτησης: – Προστατευόμενα είδη ΕΕ: 1 Προστατευόμενοι οικότοποι ΕΕ: 0

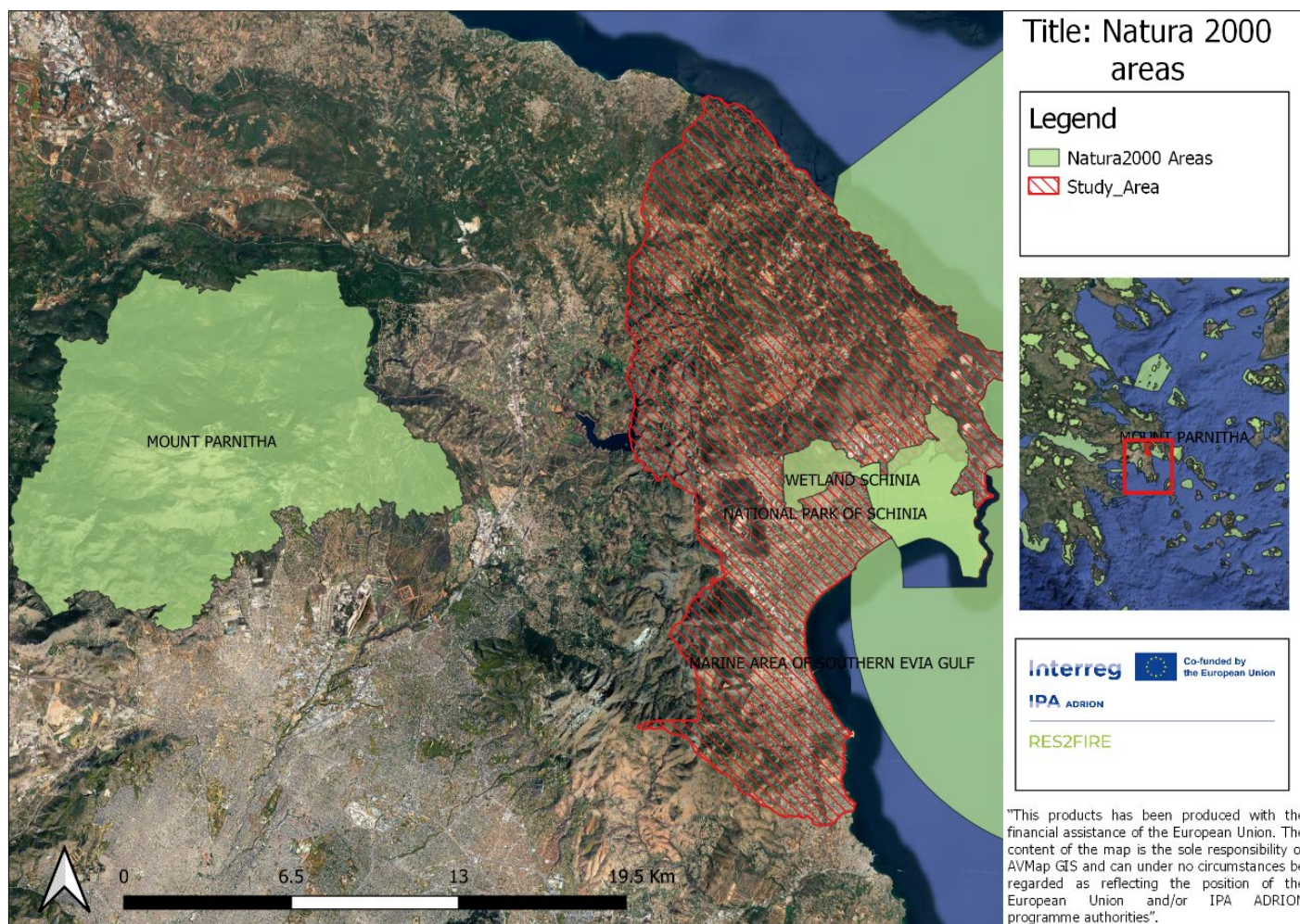
Πίνακας 3. Περιγραφή περιοχών NATURA 2000 κοντά και εντός της περιοχής μελέτης (Πηγή: <https://natura2000.eea.europa.eu/>)

Το **Εθνικό Πάρκο Σχοινιά – Μαραθώνα** (GR3000003) και ο **Υγρότοπος Σχοινιά** (GR3000016), που αποτελούν μέρος του Δικτύου Natura 2000, συνιστούν ένα μοναδικό μωσαϊκό υγροτόπων, πευκοδασών, αμμοθινών, θαμνοτόπων και θαλάσσιων οικοτόπων στην Ανατολική Αττική. Παρά τις ανθρώπινες παρεμβάσεις του παρελθόντος, η περιοχή φιλοξενεί πλούσια βιοποικιλότητα, περιλαμβάνοντας πάνω από 240 είδη πτηνών, ενδημικά είδη ερπετών και αμφιβίων, καθώς και το απειλούμενο ψάρι *Pelagus marathonicus*. Τέσσερις κύριες ζώνες βλάστησης χαρακτηρίζουν το πάρκο: παράκτιες αμμοθίνες, υγρότοποι, πευκοδάση και θαμνώνες, καθεμία με ιδιαίτερες φυτικές κοινότητες. Ο Σχοινιάς έχει χαρακτηριστεί Εθνικό Πάρκο από το 2000 και παραμένει ένα σημαντικό οικολογικό καταφύγιο και ενδιάμεσος σταθμός για μεταναστευτικά πουλιά, διαχειριζόμενο με στόχο τη διατήρηση της φύσης και τη βιώσιμη αναψυχή.

15 χλμ. δυτικά της περιοχής μελέτης βρίσκεται το μεγαλύτερο σε έκταση και υψόμετρο βουνό της Αττικής, η **Πάρνηθα**. Η Πάρνηθα αποτελεί τη μεγαλύτερη και οικολογικά σημαντικότερη ορεινή περιοχή της Αττικής. Ως Εθνικός Δρυμός και περιοχή του δικτύου Natura 2000 (GR3000001), φιλοξενεί πλούσια βιοποικιλότητα με

πάνω από 1.090 φυτικά taxa, εκ των οποίων 92 είναι ελληνικά ενδημικά είδη, καθώς και αρκετά ενδημικά των Βαλκανίων. Το ποικίλο τοπίο της –από ελατοδάση (*Abies cerhalonica*) έως μεσογειακούς θαμνώνες και μακκί βλάστηση– υποστηρίζει ποικιλία πανίδας, όπως θηλαστικά, ερπετά, αμφίβια και πολυάριθμα είδη πτηνών. Η Πάρνηθα έχει υποστεί σοβαρές οικολογικές πιέσεις από δασικές πυρκαγιές, ιδιαίτερα τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2007, που έκαψαν περίπου το 56% της δασικής έκτασης, συμπεριλαμβανομένων μεγάλων τμημάτων του ενδημικού ελατοδάσους. Οι πυρκαγιές αυτές είχαν μακροχρόνιες επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα, τη σταθερότητα του εδάφους και την ανθεκτικότητα των οικοσυστημάτων. Παρά τις προσπάθειες αποκατάστασης, ο κίνδυνος επαναλαμβανόμενων πυρκαγιών, η εξάπλωση ξενικών ειδών και η ανθρωπογενής υποβάθμιση παραμένουν υψηλοί, καθιστώντας τη διαχείριση κινδύνου πυρκαγιάς και την οικολογική αποκατάσταση κρίσιμες για τη διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς της Πάρνηθας..

Στη ανατολική πλευρά της, η περιοχή μελέτης συνορεύει με τον Ευβοϊκό Κόλπο. Τμήμα αυτού του κόλπου, και συγκεκριμένα η **Θαλάσσια Περιοχή Νοτίου Ευβοϊκού Κόλπου** (GR2420016), έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000 λόγω της σημαντικής θαλάσσιας βιοποικιλότητας και της παρουσίας πολύτιμων οικοτόπων, όπως οι λιβάδες Ποσειδωνίας (*Posidonia oceanica*). Η περιοχή περιλαμβάνει σημαντικούς θαλάσσιους οικοτόπους, με κυριότερους τις λιβάδες *Posidonia oceanica*, οι οποίες διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την προστασία των ακτών και τη δέσμευση του διοξειδίου του άνθρακα. Αυτά τα υποθαλάσσια λιβάδια υποστηρίζουν πλούσια θαλάσσια ζωή, όπως ασπόνδυλα και ψάρια, και λειτουργούν ως πεδία αναπαραγωγής για διάφορα είδη. Επιπλέον, η περιοχή αποτελεί σημαντικό πεδίο τροφοληψίας και ανάπτυξης για θαλάσσια πανίδα, συμβάλλοντας στην οικολογική ισορροπία του ευρύτερου Νότιου Ευβοϊκού Κόλπου. Παρά τις ανθρωπογενείς παρεμβάσεις, όπως η αλιεία, η ρύπανση και η παράκτια ανάπτυξη, η ένταξή της στο δίκτυο Natura 2000 υπογραμμίζει τη σημασία της για τη διατήρηση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας.

Εικόνα 2. Χάρτης περιοχών NATURA 2000 κοντά και εντός των ορίων της περιοχής μελέτης.

3 ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ

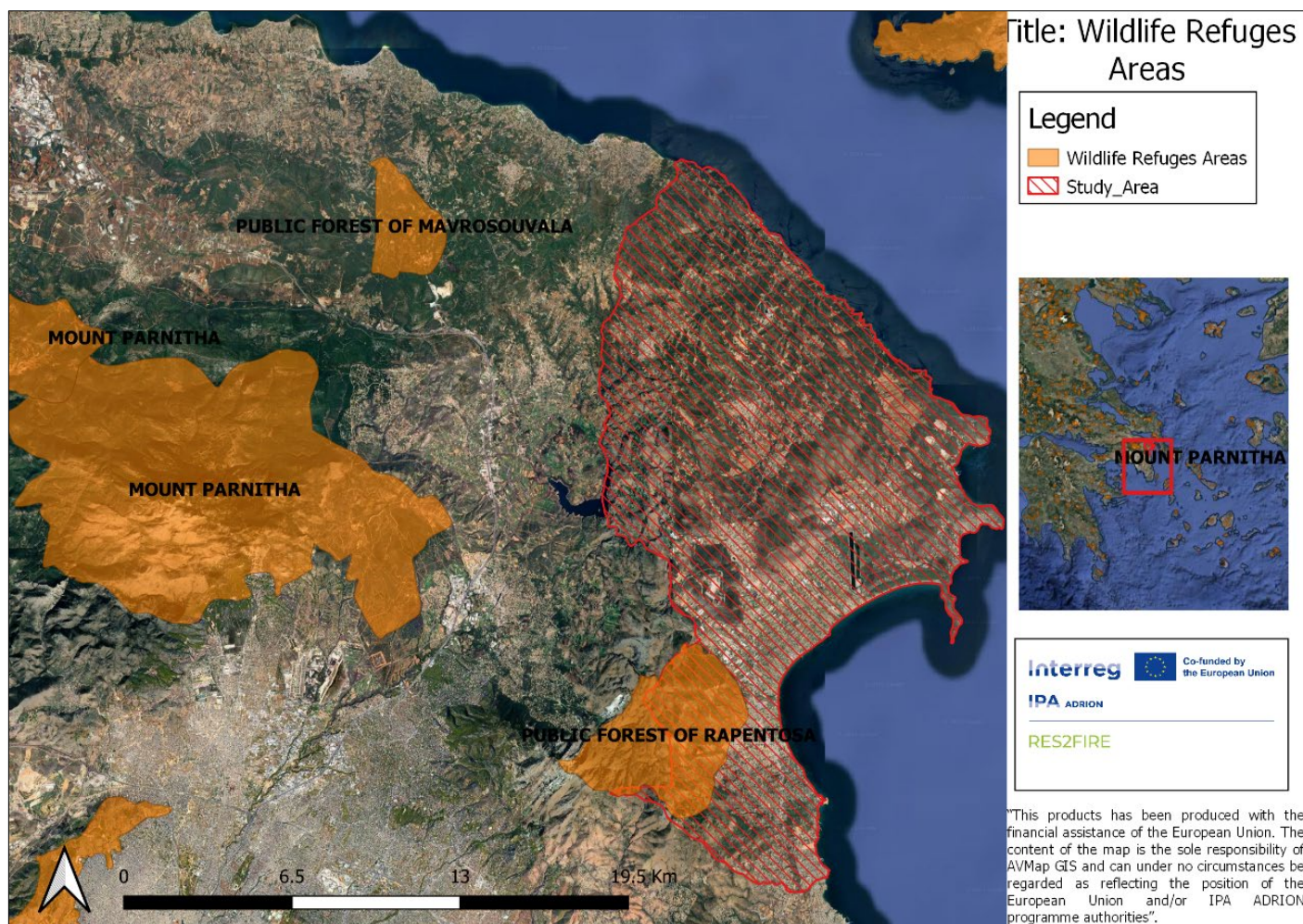
Νοτιοδυτικά και εντός των ορίων της περιοχής μελέτης βρίσκεται το Δημόσιο Δάσος Ραπεντώσας (κωδ. Κ407), έκτασης 26 km², το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής βάσει της εθνικής νομοθεσίας 638/Β/79. Χαρακτηρίζεται από πυκνή μεσογειακή βλάστηση, με κυρίαρχο είδος την χαλέπιο πεύκη (*Pinus halepensis*), και αποτελεί σημαντικό βιότοπο για την τοπική πανίδα και χλωρίδα.

Βορειοδυτικά και σε απόσταση περίπου 8 χλμ. από τα όρια της πιλοτικής περιοχής βρίσκεται το Δημόσιο Δάσος Μαυροσουβάλας (Κ398), μια σημαντική φυσική ζώνη έκτασης περίπου 9 km². Το δάσος έχει χαρακτηριστεί ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής βάσει της εθνικής νομοθεσίας 689/Β/24-5-76 και έχει θεσμοθετηθεί ειδικά για την προστασία, ανάπτυξη, αναπαραγωγή και βιώσιμη διαχείριση θηραματικών ειδών και άγριας πανίδας στην Περιφέρεια Αττικής. Τα δύο δάση συμβάλλουν σημαντικά στη βιοποικιλότητα της περιοχής, στη ρύθμιση του μικροκλίματος και στη διατήρηση της οικολογικής συνδεσιμότητας του τοπίου, ιδίως καθώς συνορεύουν με οικιστικές ζώνες και αποτελούν τμήμα μιας ευρύτερης περιοχής διεπαφής δασικών και αστικών εκτάσεων (WUI – Wildland-Urban Interface). Ο οικολογικός τους ρόλος είναι ιδιαίτερα κρίσιμος για την πρόληψη πυρκαγιών, τη δέσμευση άνθρακα και τη διατήρηση των περιστατικών φυσικών οικοσυστημάτων.

Επιπλέον, και η Πάρνηθα έχει χαρακτηριστεί ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής.

ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΑΣΟΣ ΡΑΠΕΝΤΩΣΑΣ Χώρα: Ελλάδα (Κ407) Τύπος: Προστασία, ανάπτυξη, αναπαραγωγή και βιώσιμη διαχείριση θηραματικών ειδών και άγριας πανίδας Έκταση: 26,11 km ² Ημερομηνία θεσμοθέτησης: 1976	ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΑΣΟΣ ΜΑΥΡΟΣΟΥΒΑΛΑΣ Χώρα: Ελλάδα (Κ398) Τύπος: Προστασία, ανάπτυξη, αναπαραγωγή και βιώσιμη διαχείριση θηραματικών ειδών και άγριας πανίδας Έκταση: 9,05 km ² Ημερομηνία θεσμοθέτησης: 1976
---	---

Πίνακας 4. Βασική πληροφόρηση των καταφυγίων άγριας ζωής

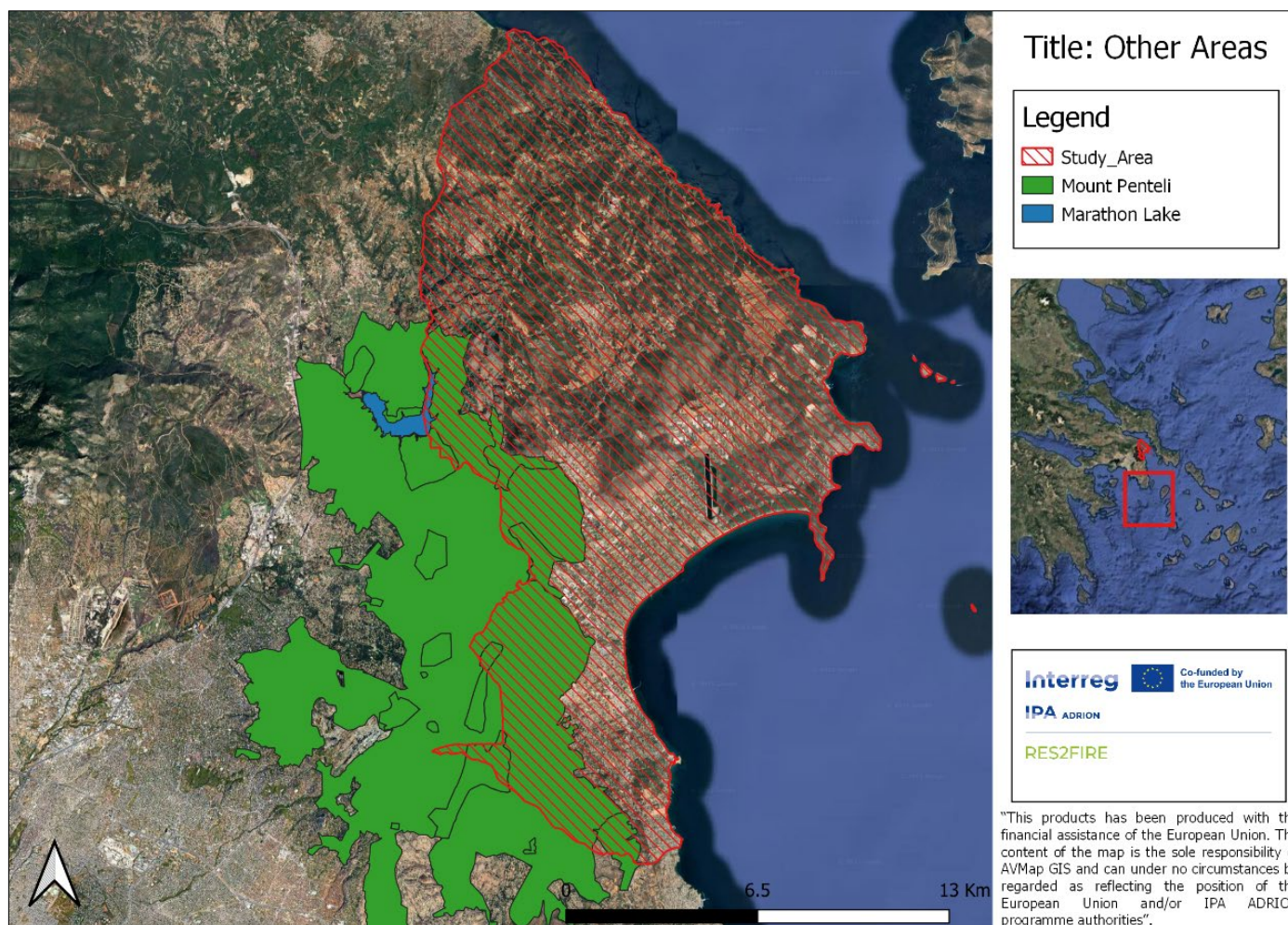

Εικόνα 3. Χάρτης καταφυγίων άγριας ζωής κοντά και εντός των ορίων περιοχή μελέτης.

4 ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Η τεχνητή **Λίμνη Μαραθώνα** δημιουργήθηκε για τη συγκέντρωση νερού με σκοπό την υδροδότηση της Αθήνας. Σχηματίστηκε με την κατασκευή του Φράγματος Μαραθώνα, το οποίο βρίσκεται στη συμβολή των ρεμάτων Χαράδρου και Βαρνάβα, λίγα μόλις χιλιόμετρα από τον Δήμο Μαραθώνα. Η κατασκευή του φράγματος ξεκίνησε το 1925 και ολοκληρώθηκε το 1929. Αν και δεν υπάρχει άμεση υδρολογική σύνδεση μεταξύ της λεκάνης απορροής της Λίμνης Μαραθώνα και των υδάτινων πηγών που τροφοδοτούν το Εθνικό Πάρκο Σχοινιά, η εγγύτητα της λίμνης με τον κάμπο του Μαραθώνα και η σημαντική οικολογική της αξία καθιστούν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και υποσχόμενη την πιθανή αξιοποίηση της για την παροχή οικολογικής παροχής με στόχο την αναζωογόνηση των υγροτοπικών οικοσυστημάτων του πάρκου (Georgalas S., 2014). Εκτός από τις φυσικές εισροές από τη λεκάνη απορροής της περιοχής, η Λίμνη Μαραθώνα δέχεται επίσης νερό από τον υδραγωγό της Υλίκης. Μέρος του νερού που μεταφέρεται μέσω του υδραγωγού διοχετεύεται στον ταμιευτήρα. Ο υδραγωγός της Υλίκης μεταφέρει νερό που αντλείται από τη Λίμνη Υλίκη, καθώς και πρόσθετες ποσότητες που αντλούνται από γεωτρήσεις στις περιοχές Υλίκη, Βίλιζα και Μαυροσουβάλα, όταν αυτές βρίσκονται σε λειτουργία.

Η περιοχή μελέτης περιλαμβάνει επίσης το Όρος Πεντέλη (έκταση 0,13 km²), το δεύτερο υψηλότερο βουνό της Αττικής, με μέγιστο υψόμετρο 1.109 μέτρα, το οποίο υπέστη σημαντική απώλεια βιοποικιλότητας κατά τις θερινές πυρκαγιές του 2022. Σύμφωνα με τη μελέτη «Η Χλωρίδα και η Βλάστηση του Όρους Πεντέλη (Ανατολική Αττική)» που πραγματοποιήθηκε το 2011, η αυτοφυής και η υποσπονδυλώδης (εγκατεστημένη χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση αλλά μη αυτόχθονη) χλωρίδα της Πεντέλης περιλαμβάνει περίπου 1.090 taxa (είδη και υποείδη). Από αυτά, τα 323 taxa (29,63%) αποτελούν νέες καταγραφές για την περιοχή. Σε αυτές περιλαμβάνεται μία νέα καταγραφή για την ηπειρωτική Ελλάδα, μία για τη νότια Ελλάδα, μία για τη Στερεά Ελλάδα και 27 νέες καταγραφές ειδικά για την Περιφέρεια Αττικής. Τα 1.090 taxa κατανέμονται σε 91 οικογένειες και 465 γένη. Ανάμεσά τους, 14 είναι πτεριδόφυτα και 1.076 σπερματοφύτα. Τα σπερματοφύτα περιλαμβάνουν 5 γυμνόσπερμα και 1.071 αγγειόσπερμα, με τα αγγειόσπερμα να υποδιαιρούνται σε 845 δικότυλα και 226 μονοκότυλα. Το 2022, κάηκαν περίπου 15,98 km² δασών και θαμνωδών εκτάσεων, που αντιστοιχούν στο 57,6% της συνολικής έκτασης των 27,73 km² του όρους (WWF 2022).

Εικόνα 4. Χάρτης άλλων σημαντικών οικολογικά περιοχών στην περιοχή μελέτης.

5 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Υπουργείο Περιβάλλοντος και ενέργειας. (2023). *Σχέδιο Δράσης για τα Υδατορεύματα της Υδατικής Περιφέρειας Αττικής (Τόμος 7, Απρίλιος 2023)*.

Γεωργαλάς, Σ. (2014). Αξιολόγηση της οικολογικής παροχής από το Φράγμα Μαραθώνα και διαχείριση των διαθέσιμων υδατικών πόρων (Διπλωματική εργασία μεταπτυχιακού). Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Ανάπτυξη», Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Επιβλέπων: Επίκ. Καθηγητής Ν. Μαμάσης. Αθήνα, Οκτώβριος 2014.

Μπαλιούσης, Ε. (2011). Η χλωρίδα και η βλάστηση του Όρους Πεντελικού (Ανατολική Αττική) (Διδακτορική διατριβή). Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Σχολή Θετικών Επιστημών, Τμήμα Βιολογίας, Τομέας Οικολογίας και Ταξινόμησης (Αθήνα 2011).

WWF Greece. (2022). *Μελέτη χαρτογραφικής αποτύπωσης περιοχών που επηρεάστηκαν από τις δασικές πυρκαγιές αντιπυρικής περιόδου 2022*.

Aplada, E., Georgiadis, Th., Tiniakou, A., & Theocharopoulos, M. (2007). *Phytogeography and ecological evaluation of the flora and vegetation of Mt Parnitha (Attica, Greece)*. Edinburgh Journal of Botany, 64(2), 185–207. <https://doi.org/10.1017/S096042860700087X>

PRIORITISED ACTION FRAMEWORK (PAF) FOR NATURA 2000 in Greece, pursuant to Article 8 of Council Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild flora and fauna (the Habitats Directive), for the Multiannual Financial Framework period 2021–2027. Directorate of Natural Environment Management and Biodiversity - Department of Protected Areas, Ministry of Environment and Energy

Σύνδεσμοι

<http://votaniki.gr/prostasia/diktio-natura-2000/thalassia-periochi-notioy-eyvoikoy-kolpoy-gr2420016/>

<https://www.geogreece.gr/parka.php>

<https://natura2000.eea.europa.eu/>

https://www.crete.gov.gr/diavouleusi/old/crete/wpcontent/uploads/sites/68/2018/04/Kef_8.3_Yfistamenh_Attikh.pdf

<http://greekwetlands.biodiversity-info.gr/Sites/Details/1059>